



16| Deset tisíc zahrad pro Afriku

foto: Magdaléna Vaculčiaková



62| Rozhovor s Ladislavem Ziburou

foto: archiv Ladislava Zibury

## obsah

- TÉMA**
- 4| Jakub Jirků  
**Konec masa!**  
Může nástup umělého (ne)mása vyřešit negativní důsledky spotřeby masa?
- 8| Veronika Chvátalová  
**Jak nám kvete geneticky modifikovaná pšenka?**  
Nakolik mohou GM plodiny přispět k udržitelné výživě rostoucí populace?
- 12| Martina Vrtělová  
**Strašák jménem glyfosát**  
Herbicide Roundup hojně používají i naši zemědělci. Je bezpečný?
- 16| Magdaléna Vaculčiaková  
**Deset tisíc zahrad pro Afriku**  
Po celé Africe vznikají komunitní zahrady a pomáhají nasycit nejchudší kontinent.
- 20| Markéta Vinkehoferová  
**Za udržitelný potravinový systém**  
V Kluži proběhlo největší evropské setkání příznivců potravinové suverenity.
- REPORTÁŽ**
- 23| Eliška Bartošová  
**Muž, který rozdával rukavice**  
Dobrodinec Bonggi ve Španělsku obnovuje spálenou zemi – s malou pomocí přátel.
- SERIÁLY**
- 26| Veronika Kicková  
**Země už nezpívá**  
Co (v nás) přežívá z tradičního zemědělství?
- 30| Jan Miessler  
**Prolhaná média, prolhanější prezidenti**  
Pravda – co je to pravda? Muška jenom zlatá, okolo Trump Tower poletující...
- 32| Dominik Grohmann  
**Jak na ptačí budky**  
Naše pomoc se bude ptákům hodit – nejen na jaře, nejen letos.
- 34| Barbora Božková  
**Vladimír Krajina: Srdce a mysl v pevné rovnováze**  
Život pozapomenutého botanika a ochránáře vydá za dobrodružný román.

- DROBNOHLED**
- 38| Martin Hytha  
**Cestování bez létání**  
Objevovat vzdálené země jde i bez spalování kerosinu.
- 42| Renata Svobodová  
**Metan na vzestupu**  
Koncentrace metanu v atmosféře rostou stále rychleji.
- 44| Ivan Prouza  
**Environmentální zločiny proti lidskosti**  
Mezinárodní trestní soud už může stíhat i ničení životního prostředí.
- 46| Rozhovor s Rorym Smithem  
**Opustit svou bublinu**  
S mladým Američanem o pomoci mexickým dětem ulice i syrským uprchlíkům.
- 48| Iveta Šedová, Luboš Slovák  
**Nejím maso, ale u babičky si ho dám**  
Jaké je jíst maso s vědomím, že to není environmentálně odpovědné?
- 50| Josef Šmajš  
**Dva způsoby formování kultury**  
Lidé jako by šli za vozem samopohybu kultury.
- KULTURNÍ ZAHRADE**
- 51| David Abram  
**Skutečně inteligentní je země, nikoli osamocené lidstvo**  
Zemi nemůžeme ovládat – nikdy jsme ji ovládat nemohli a nikdy nebudeme.
- 55| Tereza Šimůnková  
**Žádný strom není ostrov**  
Petr Wohlleben navrhuje rozpustit mentální hranici mezi rostlinou a zvířetem.
- 57| Magdaléna Vaculčiaková  
**Takoví normální podivní**  
Poutavý příběh rodiny, která místo Vánoc slaví Den Noama Chomského.
- ROZHOVOR**
- 62| Rozhovor s Ladislavem Ziburou  
**Putovat krajinou bez turistů**  
S mladým bestselleristou nejen o putování monotónní čínskou krajinou.

## editorial

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

tato dlouhá zasněžená zima jako by potvrzovala, že mráz už nepřichází jen z Kremle, ale i z Bílého domu. Děti se sice mohly zbláznit radostí, ale my (bohužel) dospělí tušíme své...

Trump Netrump, Putin Neputin, vítám vás ve druhém čtvrtstoletí Sedmé generace. V šestadvacátém ročníku s námi zůstávají loňské reportážní posily Martin Hytha, Magdaléna Vaculčiaková a Martina Vrtělová, která nově otevírá feministický sloupek La Lupa neboli Vlčice. Pokračujeme též v seriálech *Kurz mediální sebeobrany* (tentokrát o prolhaných prezidentech), *Šetrnější spotřeba* (víte, jak vyrobit a udržovat ptačí budky?), *Zelené srdce* (s úctyhodným biologem Vladimírem Krajinou) a *Tradice*, v němž se Veronika Kicková zamýšlí nad tím, jestli a jak můžeme navázat na předprůmyslovou zemědělskou robotu. Její článek tvoří jeden z dílů mozaiky hlavního tématu tohoto čísla, ve kterém se ptáme „Jak udržitelně (u)živit lidstvo?“ Pomůže nám v tom syntetické maso z kmenových buněk? Nebo už konečně bezpečné geneticky modifikované plodiny a přípravky na ochranu rostlin? Nebo naopak ekologicky příznivé komunitní zahrady a větší důraz na potravinovou suverenitu? A nemáme se, „zoči voči“ veškerému nesmyslnému zacházení lidí se zemí, ptát jinak, jak přemítá Zbyněk Ulčák?: „Základní otázka možná ani nezní *jak* lidstvo uživit, ale spíše *proč* nebo dokonce *zda vůbec*. Myslíte, že jsem misantrop?“

Závěrečný odstavec se sluší posypat špetkou hřejivé naděje a víry v lepší příští. Nebo aspoň vytmelit moudrým citátem. Žádná taková slova mě ale na sklonku této „post-všechno“ zimy nezapadají... Tak dobrá, vezmu si na pomoc Davida Abrama: „Živá, oduševnělá země kolem nás je daleko rozkošnější než jakékoliv nebe, o němž dokážeme snít.“

Rozchozené zimní spleeny přeje

Vít Kouřil

Vít Kouřil